

L'ESPURNA

Volem la llibertat total de la Humanitat. Per assolir-ho hem de portar endavant la Revolució!

Segona Epoca. Any II. Núm. 72 Girona, dilluns, 8 de febrer de 1937 EDICIÓ DE LA TARDA

PORTANTVEU DEL P.O.U.M. A LES COMARQUES GIRONINES

Si esperem el permís de les democràcies burgeses, mai no serem lliures

Un dels arguments més utilitzats pel reformisme en les seves frenades a la Revolució, ha estat el de la posició adversa que adoptarien les potències democràtiques en el cas d'enfilar el nostre moviment una consigna típicament claustrista.

La burgesia democràtica d'enllà les fronteres no consentirà ja mai portar-nos el seu ajut —afirmen— ni la seva col·laboració en la lluita antifeixista.

Dues objeccions fonamentades oposem a la tesi menxevic.

Les actituds de les democràcies forasteres no són pas determinades únicament pel caràcter de la nostra guerra civil.

L'ajut que podrien dispensar-nos no té pas un apoi desinteressat i altruista. No oblidem que les potències democràtiques són, a fi de comptes, potències burgeses i, per tant Estats que especulen en el concert de les necessitats alienes i cobitzen llur concurs al preu del més elevat dels interessos usuraris.

França i Anglaterra són extremadament interessades en el conflicte ibèric i resten amatents enfront la intervenció germano-italiana no solament en atenció al règim polític que es perfilava en l'horitzó hispànic sinó, i molt principalment, per la força motriu que inspira l'esmentada penetració estrangera: la fam de colònies.

Una Espanya feixista, mediatitzada pel Führer teutó, fóra un argument poderós que manejaria el capitalisme alemany en les seves peticions colonials per tal de reduir l'oposició tancada de l'imperialisme anglo-francès.

Anglaterra i França no perden de vista aquest caire que presenta el nostre conflicte interior i no cal dubtar que si, finalment, es decideixen a ajudar-nos serà sols i únicament per retallar les ales de l'àliga teutona, i no pas per simpatia a la causa heroica del nostre poble.

La segona objecció que oposem a les falsejades consignes reformistes és la necessitat de portar avant el nostre moviment per tal com d'esperar la nostra alliberació de les potències democràtiques és tant com resignar-se a viure eternament sota el jou de la burgesia.

La República democràtica és una forma genuïnament capitalista i d'ella no n'obtidrem pas mai el consentiment per destruir les històriques cadenes d'opressió. Els nostres aliats autèntics no els cerqueu a l'Estat-Poder de les nacions; sinó a l'Estat-Societat, on es belluguen els obrers i camperols que sofreixen i que aspiren a la llibertat plena i absoluta de la classe a la qual pertanyen.

Parla per a L'Espurna, el president del Consell Municipal de Girona, camarada Expèdit Duran

Pese a las capciosas insinuaciones del comentarista de "Front", era fuerza pública la que custodiaba los repetidos camiones,

Per tal d'aclarir moltes versions que respecte a unes determinades violències ocorregudes a Figueres, s'havien escampat per la nostra ciutat i a fi de posar les coses al seu lloc evitant que tendencioses resenyes desviessin l'opinió pública, ens decidírem visitar el nostre camarada President del Consell Municipal, Expèdit Duran.

Amb la senzillesa en ell-habitual, contestà a quantes preguntes li formulàrem.

— El día 3 unos camiones que pasaban con víveres para la Conserjería local de abastos fueron sorprendidos, después de pasar la frontera debidamente documentados, como así reconocieron las autoridades competentes, por unas patrullas de elementos «incontrolados» que con órdenes verbales de Comorera procedieron a la requisita e incautación de los camiones mencionados.

— Es por esto que al día siguiente se procedió a acompañar otros camiones y a recuperar lo que había sido requisado el día anterior por procedimientos ilegales.

— Pese a la extrañeza que exte-

rrioriza el diario «Front» las precauciones estaban justificadas, ya que hay que acabar con los incontrolados que pretenden hacer una política de baja altura en materia de abastecimientos, aunque con ello se perjudique el interés de la población que hasta ahora no ha carecido de nada pese a las dificultades lógicas de la hora que vivimos.

— Interesa remarcar que era fuerza pública (la misma que en momentos de peligro como cuando el bombardeo de Rosas y en otras ocasiones ha salido a dar el pecho) la que custodiaba los repetidos camiones, pese a las capciosas insinuaciones del comentarista de «Front».

Per la nostra part, hi afegirem una pregunta: Compreneu els obrers gironins on radica la causa principal de les desavinences proletàries?

CRÓNICA DIARIA

Mèxic i la revolució ibèrica

Acaba de celebrar-se a la capital de Mèxic un Congrés Nacional d'escriptors i artistes. Tots els oradors s'han manifestat incondicionalment al costat de la nostra revolució. S'han pronunciat, d'una manera franca, decidits partidaris de prestar tot el suport que cal-

gui per a la nostra lluita contra el feixisme internacional. Saben perfectament — i així ho han declarat — que la guerra que el proletariat ibèric sosté, ultrapassa els límits fronterers de l'Estat espanyol. Afecta a la classe treballadora de tot el món. Per tant, mal-

grat que la guerra la sostenim directament contra les forces mercenàries del feixisme germano-italià, afecta, en definitiva, a tots els països imperialistes.

El discurs del gran escriptor americà Waldo Frank pronunciat a l'esmentat Congrés, ha causat vertadera impressió entre els congressistes. Ha posat, com vulgarment es diu, el dit a la nafra. «Amics, —ha dit Waldo Frank—, no pensessiu pas que Alemanya, Itàlia i Portugal, són les úniques que lluiten contra Espanya. El seu principal enemic ha estat Anglaterra. Decidits aliats del general Franco han estat els interessos capitalistes dominants a França, qual país, junt amb Anglaterra, han obstaculitzat l'ajuda legítima que el Front Popular francès deuria haver donat, encara que no fos més que pel bé del propi poble francès. També les classes dominants dels Estats Units, a través de poderosos periòdics, esglésies i bancs, són indistintament hostils al poble d'Espanya».

Ha atacat durament al govern de Roosevelt per tal com adhereix a la falsa neutralitat. Neutralitat que resulta, en definitiva, una ajuda poderosa als nostres enemics.

Mèxic mereix del proletariat ibèric el testimoni de la més fraternal solidaritat. Cal parlar més de Mèxic, deia l'altre dia «Solidaridad Obrera».

Quan, a les primeres setmanes de la sublevació feixista la democràtica França del front popular inventava aqueixa monumental estafa coneguda amb el nom irònic de «pacte de no intervenció» i aconseguia, sense esforçar-s'hi gaire, l'adhesió de totes les potències europees, el poble mexicà amb el seu govern al davant, segur que complia un deure de solidaritat amb els seus germans catalans, castellans, asturians, etc, ens enviava les primeres expedicions d'armes. Fou amb les armes rebudes dels camarades mexicans que va ésser possible de contenir les primeres ofensives de l'exèrcit feixista i per a emprendre després la contraofensiva de les forces obreres.

I l'ajuda de Mèxic ha estat paralitzada sense escarafalls, sense «bluff» i sense cap mena de pretensions. Ha estat una ajuda incondicional; l'ajuda d'un poble revolucionari a un altre poble que ha de vèncer a la bèstia feixista i fer la revolució.

I finalment, aquest Congrés d'escriptors i artistes, per mitjà del qual, posant els punts sobre les is, s'ha llençat, contra el capitalisme de tot arreu, l'acusació crua i tallant de fer els esforços i les maniobres més ben combinats per a esclafar el magnífic moviment revolucionari de la classe treballadora ibèrica.

Si, té raó «Solidaridad Obrera». Cal parlar més de Mèxic. Parlar-ne més i donar-li proves sinceres de la nostra gratitud.

Joan QUER

Maneres de compendre la unificació

— I si ens allistéssim per anar al front?
— Ca, home! Ca! Tenim feina més interessant a reraguarda!
— .....?
— Enganxar paquins anònims i a arrancar els cartells revolucionaris.

La mort de l'exiliat

(Ve de la pàgina 4)

de Martí Vilanova hem hagut de sentir la dolor de la seva mort ocorreguda a l'estranger, ara precisament que les possibilitats de l'hora política feien entreveure una pròxima tornada d'aquests enyorats exiliats que davant de la història ens salven de la covardia col·lectiva d'aquests sis anys de passivitat i de claudicacions, aquests exiliats que representen l'exponent més alt de dignitat i ciutadania del nostre poble, que té ànsies de redempció nacional però no té vitalitat per a desafiar els perills que la seva obtenció comporta.

El nostre amic, ha mort en aquesta hora plena de responsabilitats que ens exigeix un gest de rebeldia, per a que no s'allunyin les possibilitats de poder sortir de les presons i tornar de l'exili els nostres germans, els qui per salvar l'honor col·lectiu ho han sacrificat tot amb una generositat que ens obliga a correspondre-hi d'una manera viril i digna.

Que la mort de l'amic en terra estranya, voltat de les mans amoroses dels nostres companys exiliats, encengui en els nostres pits d'obriers i de catalans el record de totes les injustícies de les que hem estat víctimes i fem promesa fervent que un dia, pel triomf de les

seves idees, ofrenarem la nostra vida. Fins aquell jorn gloriós, que la memòria de Martí Vilanova sigui, en els obrers de Catalunya, el record d'un deure a complir que esperoni per al combat, que ens llençi a la lluita. A la lluita sota les banderes d'igualtat i llibertat per les quals Martí Vilanova fou perseguit i empresonat i exiliat i ara ha mort lluny de Catalunya, pensant en nosaltres, demanant-nos que complim el nostre deure d'obriers i catalans. Que el record de l'amic estimat sigui dintre nostre una acusació severa fins que hàgim fet triomfar les seves idees. El nostre deure envers els qui s'han jugat la vida per la nostra dignitat, sols podem pagar-lo jugant-nos com ells la vida per la Idea, després de fer una realitat la redempció dels explotats i la llibertat dels pobles!

Jordi ARQUER

Curset de Conferències de la Joventut Comunista Ibèrica

Miquel Martí, director de L'ESPURNA dissertarà El bolxevisme, el reformisme i la Revolució espanyola

Les Joventuts Unificades—afirmà—volen fer la seva Revolució sota la benedicció pontifical,

Tal com s'havia anunciat, el disabte passat, a les set del vespre, el nostre company Miquel Martí, ocupà la tribuna de la Biblioteca Municipal d'aquesta ciutat per desenvolupar el tema: *El bolxevisme, el reformisme i la Revolució espanyola*, primera conferència del curset organitzat per la Joventut Comunista Ibèrica.

L'acte fou radiat per l'emissora gironina.

Féu la presentació Mujal Roig, secretari polític del Comitè local de la J. C. I.

Miquel Martí començà explicant la doble finalitat d'aquestes conferències: esvaïr la campanya tendenciosa desencadenada pels reformistes, i portar a la consciència de les masses una visió clara i suficient per tal de superar tota mena de contingències que puguin impedir la marxa de la Revolució Socialista.

Alludí al manifest suara publicat, del qual digué és un espill modèlic de senzillesa revolucionària. Clar, en el llenguatge; noble, en el concepte; just, en les consignes propugnades.

Evocà les onades calumnioses que desfermaren els menxevics contra Lenin i Rosa de Luxemburg, reproduïdes avui amb singular fúria contra el nostre partit.

Es referí a la posició reformista, segons la qual la Revolució ha d'ésser posterior a la Guerra. Dissertà llargament sobre la necessitat de no separar la Guerra de la Revolució si és que volem guanyar una i l'altra.

La nostra consigna no és avui defensada solament per nosaltres. La C. N. T. i la F. A. I. se la fan seva, també. Montseny, Garcia Oliver i tots els portantveus àcrates no es cansen de ratificar l'esmentada posició autènticament revolucionària.

Féu història de tots els moviments alliberadors i destacà especialment que hom ha perdut la Guerra quan s'ha pretingut deslligar-la de les reivindicacions socials de les classes.

Parla de la Revolució anglesa, dirigida per Cromwell, de la Revolució francesa i de la bolxevic, a Rússia, constatant que la victòria als camps de batalla té per força motriu la Revolució econòmica i política.

Palesà que la consigna menxevic era, a fi de comptes, una consigna derrotista per tal com produïa una minva a l'entusiasme i en la moral combativa dels nostres milicians.

El nostre Exèrcit d'obriers i camperols emprendre una ofensiva per defensar llurs interessos enfront del capitalisme. Perdrem l'apoi de les potències econòmiques, afirmen els reformistes. Cal tenir, però, en compte que si esperem el permís de les democràcies burges-

ses per rompre les eternes cadenes d'opressió, no sereu pas mai lliures.

Anglaterra i França si, finalment ens ajuden, no serà pas, en atenció al règimen interior d'Espanya, sinó, i molt principalment, per tal de retallar les ales de l'àliga teutona en les seves demandes colonials.

Parlà de la Internacional Comunista, explicant que havia perdut la tònica insurreccional dels temps de Lenin per esdevenir una Internacional simplement pacifista al servei del nacionalisme socialista.

Enlloc de cercar contactes amb l'Estat-Societat, signa pactes amb els capitalls dels Estats-burgesos.

Sostingué la tesi que la pèrdua d'aquesta combativitat era conseqüència lògica de la manca d'una democràcia interna en el lliure joc de la Internacional.

La tirania orgànica l'ha apropiat cada vegada més a les classes no proletàries.

Explicà que és sumament necessari enfortir la U. G. T. mitjançant Assemblees democràtiques si no volem veure-la convertida en un instrument inútil per a la Revolució Socialista. Tancar a pany i clau la nostra sindical té un objectiu: frenar el nostre moviment alliberador impedit la lliure expressió de les masses i llur protesta contra el monopoli d'un partit — el P. S. U. C. — que dedica tots els seus esforços a obstruir totes aquelles mesures que tendeixen a desarrelar el règim capitalista en rebellia.

La municipalització de la vida, la socialització de les fàbriques, la col·lectivització de les terres, les patrulles de Control, els Tribunals Populars, compten, avui, amb l'oposició més decidida del P. S. U. C., en el seu rol contrarrevolucionari.

Les consignes i la tàctica menxevic són calcades de les consignes i la tàctica del Partit Radical. El P. S. U. C., com els deixebles de Lénine, propugna l'eixamplament per la base, la llibertat de cultes i la pacificació dels esperits.

Són uns socialistes que no volen la socialització; són uns laïcs que ofrenen el braç als catòlics.

La Revolució que propugnen les Joventuts Unificades és una Revolució sota la benedicció pontifical.

L'orador finí el seu parlament dedicant un sentit homenatge als herois del partit — Maurín, Pedrola, Germinal, — i a tots els caiguts en la lluita antifeixista.

El parlament del company Martí fou escoltat amb atenció i acollit amb entusiasme.

Mujal Roig, en nom del Comitè Local de la J. C. I. donà l'acte per acabat.

ESPURNES

Escola Socialista

La nostra Revolució proletària ha plantejat, en el problema de la cultura, la necessitat d'estructurar l'escola socialista.

S'ha posat de moda el parlar d'escola nova, com si al pronunciar aquestes paraules ja significués un canvi en l'ensenyament, de la profunditat que exigeixen les actuals circumstàncies.

Per tots els professionals de l'ensenyança no és cap secret que encara que s'ha parlat abundantment d'escola nova, aquesta no s'ha vist plasmada en la realitat.

En l'escola socialista, són les assemblees lliures de nens i mestre, les rectores de la comunitat escolar. Les cooperatives a l'escola socialista han de constituir la base damunt la qual aquesta s'ha d'edificar.

En l'escola socialista s'imposa la més estricta democràcia interna amb plens drets per a tots els alumnes, dividits en grups o cèl·lules.

En l'escola socialista, ha de desaparèixer d'una manera radical, els cabdillatges o capitans, presidents, etc., distincions totes pròpies de la vella i equivocada societat burgesa, al mateix temps que

enutjoses i font de discrepàncies i malestar entre la mainada.

L'escola socialista ha de procurar la naixença d'una societat infantil, amb tots els atributs i defectes que sempre li són i seran inalienables, tendent a la màxima naturalitat i sinceritat entre els seus integrants. Tindrà especial interès en fer comprendre als menuts ciutadans de la comunitat socialista, l'ur deure de conrear la personalitat pròpia, a l'efecte de posar totes les capacitats i possibilitats edificadores, al servei de la col·lectivitat.

L'activitat, constituirà l'eix de la nova modalitat escolar. Enlloc d'exposicions de caire verbal, l'ànima de l'escola socialista, serà la pràctica constant de les seves directrius.

Escola Nova, simplement diu no res o ben poca cosa. Escola Socialista edificada sobre els principis i idees que acabem d'esboçar, ja pot ésser quelcom. El treball dels companys mestres en aquest sentit pot i ha d'ésser prolix i ben meditat.

La Revolució necessita aquesta segura escola, que ha d'ésser la seva garantia més segura.

PUIGCÚVOL

De la mort de Vilanova

(Ve de la pàgina 4)

el segon en prendre la paraula fou el malaurat Jaume Compte que va fer sortir tot el que duia al cap. No escatiré ací si tenia o no raó en tot el que va dir. Ningú no podrà negar, però, que el seu discurs fou valent i incontestablement revolucionari. Hi hagué una gran fredor entre la majoria d'autoritats i representacions que ocupaven l'estrada. No hi hagué cap més discurs. La comitiva bon xic despullada de l'aire pompós i encarcerat de les parades oficials, va anar-se'n cap al cementiri dins d'un ambient de malestar i de recança per una banda, d'esperança continguda per altra i d'espectació en general.

Al cementiri, Ventura Gassol féu un llarg parlament d'en Martí

Vilanova i acte seguit l'alcalde de Figueres donà l'acte per acabat. Jaume Miravittles, protestà en nom del "Bloc Obrer i Camperol" de l'usurpació que es feia, però Jordi Arquer ja era a la tribuna i amb la seva paraula vibrant reivindicà Martí Vilanova. Una part dels assistents havien desfilat amb les autoritats, la majoria dels que havien quedat, però, vibraven amb les paraules d'Arquer i donaren mostres d'aprovació.

En sortir, es feien comentaris a mitja veu i alguns s'escandalitzaven del succeït, dient que no era manera d'honorar els morts, i jo pensava que aquells discursos d'en Compte i de l'Arquer i, sobre tot, aquell ambient de tempesta que vàrem respirar com entrà la massa d'una gran fàbrica moments abans d'esclatar la vaga, aquell ambient de reivindicació era el més gran

Vida del Partit

Avis important

Es convoca als carrilaires del P. O. U. M. a una reunió que tindrà lloc el proper dijous, dia 14, a les 8 del vespre. La reunió tindrà lloc al local social del P. O. U. M.

El Secretari sindical.

Departament de Guerra

S'avis a als milicians enrolats a qualsevol columna del P. O. U. M. que actualment es troben en permís i als familiars dels que estan al front que mitjançant un document que acrediti la seva permanència en el mateix passin a cobrar els subsidis corresponents al mes de Desembre i primera quinzena del Gener a les oficines d'aquest Departament situades a la Caserna Lenin d'aquesta localitat.

El Delegat responsable
Lluís Coromines

Divisió LENIN

Columna del P. O. U. M.

Per a completar els quadres de la Divisió «LENIN» en els fronts d'Alcubierre i Tierz, es precisen voluntaris.

Per inscripcions a la caserna Lenin d'aquesta ciutat.

COLUMNA «J. C. I.»

Haguent sortit cap al front els tres primers batallons de la columna «JOVENTUT COMUNISTA» i organitzant-se el quart, s'allisten voluntaris a la Caserna Lenin.

Joves revolucionaris i Ingressu-hi!

Secció Femenina P. O. U. M.

Es recorda a totes les companyes, que passin per les oficines del Secretariat Femení del POUM, de 6 a 8 del vespre, tots els dies per tal de recollir el carnet i presentar la fotografia.

PROTEGIU-VOS!

Consells, normes, precaucions a adoptar contra els

Bombardeigs aèris

Il·lustrat amb 17 fotografies

Preu: 60 cèntims

Exclusiva de venda:

EDITORIAL MARXISTA

Banyes Nous, 16. — Barcelona

o al C. L. del P. O. U. M.

Ciudadans, 12. — GIRONA

Pau PLANES

NOTICIARI

El míting d'ahir a Sant Gregori

Ahir, a les cinc de la tarda, es celebrà al poble de Sant Gregori, un míting organitzat pel P.O.U.M. de la localitat.

Hi parlaren els companys Corominas, Ferrer Carbonell i Joan Quer.

El públic, camperol en la seva immensa majoria, emplenà fins a vessar, la vasta sala.

El camarada Corominas fustigà durament la política reformista que segueixen determinades organitzacions pseudo proletàries. Defensà la Revolució proletària portada fins a les darreres conseqüències, seguint les doctrines dels grans teòrics del moviment comunista.

El company Ferrer Carbonell posà al descobert les maniobres diverses emprades pels reformistes a l'efecte de decapitar el moviment alliberador que realitza la classe treballadora. Efectuà una crítica severa de totes les consignes llençades pels partits que es diuen proletaris, i que signifiquen un perill evidentíssim per a la Revolució Socialista.

Joan Quer, secretari polític general del P. O. U. M. història les

continuades claudicacions i la política del mal menor seguida per la burgesia republicana al Poder, abans del 19 de juliol. Realitzà un estudi comparatiu entre la Reforma Agrària aprovada pel *bièni roig*, i la Revolució que han efectuat els treballadors després del 19 de juliol. Posà de manifest la necessitat absoluta de mantenir una competència estreta entre el proletariat i els camperols, sense la qual no és possible guanyar la guerra. Exposà les consignes que en materia agrària manté el nostre partit, d'absolut respecte al conreu individual, en tant que la classe camperola no es convenci de les excel·lències del conreu col·lectiu. Féu una crida a la joventut treballadora, l'aportació de la qual, desinteressada i eficaç, necessita la nostra Revolució socialista.

La nodrida concurrència aplaudí entusiàsticament a tots els oradors.

La nodrida concurrència aplaudí entusiàsticament a tots els oradors.

Finalitzà l'acte tocant-se la Internacional.

Una illoable acció

Un veí d'aquesta, que no ha volgut donar el seu nom, que respon a les inicials G. S., ha trobat a la via pública, una quantitat crescuda en billets del Banc d'Espanya, la que ha posat desseguida a disposició del ciutadà alcalde per a que les lliuri a qui li pertanyen i en cas de no sortir que les passi a l'Assistència Social.

Troballes

La companya Narcisa Adrover ha trobat un document extès a nom de Sixt Moles. El nen Josep Cavaller, una mantel·leta de llana negra. El nen Ramon Alonso Canals una clau de les anomenades angleses. En Francesc Juire dels Cavallets «El Bosque», un llavi trobat als mateixos.

Tot es lliurarà a qui acreditati li pertany.

Ràdio difusió catalana

Per la ràdio de la Generalitat s'ha fet pública una nota en la que es diu que els propietaris d'aparells de ràdio hauran de pagar solament una quota per tinença i ús dels mateixos. Aquesta nota, però, no esmenta l'import de la mateixa.

En concepte de tinença i ús d'aparells de ràdio i aprofitament de les emissions de la Generalitat, es satisfarà una taxa única de conformitat amb els següents conceptes: Aparells receptors per a ús particular: Fins a 4 bombetes, 3 ptes. mensuals. De 4 bombetes endavant 1 pta. per bombeta al mes.

Consell Municipal de Girona
Conselleria de la Vivenda

AVIS

Tots els ciutadans que no hagin fet efectiu els imports dels lloguers dels estatges o locals corresponents als mesos de Novembre i Desembre del 1936 sense causa justificada, ténen la obligació d'efectuar-ho en

les oficines d'aquesta Conselleria de la Vivenda, fins el dia 11 del corrent mes, com a termini improrrogable, passat el qual s'imposaran sancions als infractors d'aquesta ordre.

Al mateix temps, és fa públic que els Ajuntaments que abans de la publicació del Decret de la Generalitat de Catalunya, núm. 48 del dia 9 de Gener proper passat, haguessin municipalitzat la propietat immobiliària urbana, enclavada en llur terme municipal, podran seguir cobrant els lloguers dels estatges o locals, segons autorització donada pel mateix Govern de la Generalitat, per Decret publicat amb data 1 de Febrer d'enguany.

Per al pagament de lloguers corresponents a Gener proper passat, s'avisarà oportunament.

Girona, el 4 de Febrer del 1937.
El Conseller de la Vivenda.

Ahir en la reunió general celebrada per la societat de socorsos «La Benèfica Gerundense», d'aquesta ciutat, se nomenaren per exercir els càrrecs de President a Ramon Rovira; Tresorer, Josep Saura; Vis-secretari, Josep Molles, i Vocal, Enric Cuyás.

Avui a les 10 de la vetlla, en el Centre d'Unió Republicana, d'aquesta ciutat, tindrà lloc una reunió general extraordinària del Partit Republicà Federal Nacionalista (adherit a Esquerra Catalana), per a tractar d'assumpes de gran interès polític de dit Partit.

Reunió Consistorial

Per a demà a les sis de la tarda, i no per avui com s'havia fet públic per algú, tindrà lloc al nostre Consistori Municipal una reunió pública general que promet ésser interessantíssim.

L'ordre del dia serà el següent: Acta anterior i Estudi dels recents decrets de la Generalitat de Catalunya sobre organització i funcionament dels Ajuntaments.

Ricard Sobrino és mort

Per la premsa ens hem enterat de la mort en un accident d'auto del militant del P.S.U.C. Ricard Sobrino.

Aquest havia permanescut a Girona una temporada, on exercia les seves activitats. Malgrat ésser un destacat militant del partit adversari del P.O.U.M., lamentem la seva desaparició ja que era un element actiu i convençut.

Els comissaris a La Bisbal

Ahir a la tarda els comissaris de la Generalitat i Ordre Públic, companys Jordi Frigola i Amadeu Oliva, es traslladaren a la veïna població de La Bisbal, per tal d'assistir a l'enterrament del militant de E.R.C., Antoni Grumols.

La fúnebre comitiva fou grandiosa i assistiren ultra les nostres autoritats, els diputats Santaló i Cerezo i els companys de premsa Capdevila i Navarro Costabella.

Ahir el tinent coronel Francesc Vallespir, cap de l'exèrcit regular de la segona divisió, acompanyat del delegat polític Josep Closes, visità les fornicacions i defenses de les nostres costes.

Teatre Municipal
Companyia de Maria Cuevas

Aquesta companyia, algunes vegades ja aplaudida a la nostra ciutat, presentà el dissabte la bonica comèdia «El genio alegre».

Amb tot i ésser ben coneguda a casa nostra la Maria Cuevas, no hi havia la concurrència que era de desitjar i la vetllada transcorregué fredament. Solament el bon gust dels artistes, la magnífica interpretació i el treball d'imaginació de Maria Cuevas fou el que sobressortí. L'obra en sí estava saturada de bon humor.

La funció d'ahir a la tarda, algunes vegades ja presentada per la mateixa companyia, «Mancha que limpia», fou novament aplaudida pel poble de Girona que invadí el nostre primer coliseu.

«Tambor y cascabel» obra quinteteriana, fou la consagració definitiva de Maria Cuevas. En ella hi té un treball intensíssim, del principi al final. Ni per un moment la gentil figura de «Juanita» deixà d'aparèixer dels nostres ulls. L'escena per ella és una realitat, viu l'obra i es lliura a ella amb tots cinc sentits.

El paper de noia mimada, acostumada a fer sempre el contrari de lo natural, li escau i fa d'ell la seva arma per a fer estar tostempes el públic vibrant d'emoció i de gràcia incontinguda. Tot subratllat pels sorollosos aplaudiments que coronaven els seus acudits i el seu «spirit».

En relació a Marin, en el seu paper de marit no gaire disposat a aguantar les «genialitats» de la seva muller, el trobarem massa impulsiu. És un primer actor, però no treballa amb massa naturalitat. Els seus gestos, principalment, fou el que més ens desagradà d'ell.

En resum, ajuntant a l'obra d'una lletra magnífica i amb sortides molt ben buscades, el treball del conjunt d'artistes mereixen la nostra felicitació. El públic, però, com hem dit sabé correspondre, tant a la tarda com a la nit al treball dels artistes amb continu i perllongats aplaudiments.

Ens agradà també els dos finals

de festa, en els que hi prengueren part alguns elements de la companyia, així com també les boniques melodies que l'orquestra del «Sindicat Musical» ens ofrenà.

Lamentem la notícia de què, per uns quants mesos, deixarem de veure a la bonica Maria Cuevas, ja que segons ens manifestà uns moments que parlarem amb ella, vol fer una tournée per terres cubanes. Ho lamentem, diem, però tenim l'esperança de tornar-la a veure ben aviat per l'escenari del Teatre Municipal, desitjant-li tingui, lluny de la nostra terra, tan d'èxit com l'assolit a Catalunya.

MAC

ESPORTIVES

Girona 2 — Barcelona 0

Ahir a Vista Alegre es jugà aquest partit amb el Barcelona, que acabà amb el resultat que esmentem més amunt. El resultat particular fou la victòria que mai s'havia assolit a Vista Alegre ja que sempre el Girona havia conseguit empatar o perdre amb el contrincant barceloní.

En el partit d'ahir es destacà la brillant actuació del mig centre gironí Gómez que indubtablement fou el millor dels 22 jugadors.

A ell es deu que el Girona sortís vencedor per 2 goals a 0.

El Barcelona s'arreglarà sense Vantoldrà la qual cosa segurament influï en la poca eficàcia de la seva davantera.

Els gols foren entrats ambdós per Bramón que en tot el partit es mostrà entusiasta i actiu. Tingueren lloc un als cinc minuts, rematant un passió avançat de Guillermo. Als 37 minuts de la segona part Bramon aconseguí el segon gol en rematar un cap de Lluch.

Col·laboraren eficaçment a la victòria del Girona els extrems Parera i Lluch que estigueren durant tot l'encontre encertadíssims. El debutant Guillermo, nova adquisició del Girona palesà posseir bones condicions per actuar més endavant com a bon element a l'atac gironí. La resta de l'equip complí a bastament a excepció de Trujillo que el que demostrà més fluixetat de joc.

El Barcelona ens decepcionà per la seva pobresa de joc ja que en tot moment es mostrà inferior en totes les seves línies als locals.

El públic fou nombrós ateses les actuals circumstàncies i l'arbitre complí a satisfacció.

Córner

Barcelona

Comunicats oficials
El d'ahir nit

Res de nou a tots els sectors.

El d'aquest matí

Circumscripció sud ebre: S'ha passat als nostres rengles un soldat procedent del camp enemic.

Sense novetat a la resta dels fronts.

El «Butlletí Oficial»

Barcelona (2 tarda).—Un del decret important aprovat i publicat al «Butlletí Oficial» d'avui és el següent: «Es lliure l'adquisició de peix a totes les platges de Catalunya».

Visites al President

Barcelona (2 tarda).—Aquest matí el President Companys l'ha passat treballant al seu despatx de la Presidència. Cap al mig dia ha re-

but les xisites següents: coronel Diaz Sandino, comandant San Juan i el senyor Martí Payès, de Buenos Aires.

Madrid

Tranquil·litat als fronts de Madrid

Madrid, 7. — Durant el dia d'avui hi ha hagut tranquil·litat en tots els fronts propers a Madrid. Algun canoneig llunyà que no molestà el veïnat, el qual, omplí teatres, cinemes, i tota classe d'establiments públics. A primeres hores de la nit s'ha oït al front de la Ciutat Universitària intens foc de fusell i morter i alguna canonada.

L'enemic, en els seus atacs d'ahir als sectors de Ciempozuelos i subsector de la Moncloa, tingué enormes pèrdues, molt més importants en l'assalt al primer dels dos llocs, on les baixes són incalculables. A la Moncloa han retirat les nostres forces dotze morts dels facciosos, però hom sap que n'han tingut més. Pretenia l'enemic rescatar les posicions que els prengueren darrerament i hagué de retirar-se sense aconseguir els seus propòsits.

Les nostres milícies continuen avançant

Andújar, 7. — Continua, casa per casa, l'ocupació de Lopera. Els facciosos ofereixen enorme resistència. A Villa del Río es lluita i mantenim les nostres posicions a 50 metres de la ciutat. La inactivitat de la jornada ha estat aprofitada per a fer fortificacions. A Montoro es lluita intensament per la possessió del pont damunt el Guadalquivir. Les forces lleials han emplaçat peces d'artilleria per a emprar-les si calgués. Les forces de Pozoblanco avancen constantment per la serra.

ESTRANGER

Mentre hom parla del pla de control... — Hom creu que han estat desembarcats a Cadix almenys quinze mil italians

Gibraltar, 7. — Un ciutadà britànic arribat aquest matí a Gibraltar ha fet declaracions a la premsa i ha explicat que havia presentat diversos desembarcaments d'italians a Cadix.

Entre altres detalls, ha dit que dijous passat va veure arribar sis mil italians a bord de dos vaixells que, com sempre, no duïen ni nom ni bandera.

Els desembarcaments aquests darrers dies han estat molt nombrosos i hom creu que en el transcurs de la setmana passada arribaren a Cadix almenys quinze mil «voluntaris» italians.

Avui seran represes les negociacions en el conflicte de la General Motors

Detroit, 7. — Les negociacions per a solucionar el conflicte de la General Motors han estat suspeses fins demà dilluns.

El governador de Michigan ha declarat que quasi totes les qüestions en litigi havien estat solucionades, però que per a una solució total caldrà decidir si el Sindicat d'obrers de l'Automòbil serà l'únic organisme qualificat per a negociar en nom dels obrers.

La mort de l'exiliat

Reproduïm "La mort de l'exiliat,"

Quan en setembre de 1923 la reacció militarista caigué implacable sobre el nostre poble en el seu doble aspecte nacional i social — sobre les nostres multituds obreres, especialment — algunes actituds irreconciliablement rebels davant del nou estat de coses, s'aixecaren altives, disposades a lluitar, a morir si calia. Entre aquests no hi vegérem cap d'aquells excesos patriotes de les hores electorals, cap dels pontífexs engallats que viuen o engreixen la seva vanitat, explotant els sentiments patriòtics del poble i procurant desviarlos cap a una misèrrima concepció de pàtria reaccionària. Rera les banderes que com un símbol s'aixecaren ardidament a Prats de Molló, sols hi bategaven les joventuts vibrants que concebien la pàtria com un problema de justícia social, no com una utilitària concepció de fronteres. Car la pàtria són els homes — la carn viva dels pobles — i no pot haver-hi pàtria digna allà on els homes siguin explotats, encara que ho siguin per gent del mateix poble.

Entre aquests homes idealistes que es jugaven la seva tranquil·litat i per damunt d'una pau comprada al preu d'una inhibició covarda, preferien els perills d'una actuació decidida contra la dictadura, hi havia Martí Vilanova, l'amic volgut mort fa poc, lluny de la pàtria!

En aquesta hora en que els qui durant sis anys han callat covardament — i amb la seva inhibició i passivitat apuntalaven la dictadura — intenten retornar a actuar públicament i continuar la política que s'estroncà en 1923, com si res no hagués passat, serà bo de retreure com un exemple les idees de Martí Vilanova.

Martí Vilanova, que tenia una posició econòmica envejable, la sacrificà per complert davant les

idees que sustentava. Fou perseguit i condemnat i s'exilià a França des d'on no parà mai de treballar amb una fe ardent pel triomf de les seves idees.

Martí Vilanova comprengué la pàtria com una deslliurança de la collectivitat nacional, la comprengué també com un problema de redempció social. Patriotisme i justícia eren, per ell, dos conceptes que s'agermanaven perfectament. Estimava als obrers perquè creia que sense ells la pàtria no esdevindria mai una realitat estatal generosa i forta. Creia que la pàtria era més viva en el pit de l'obrer explotat, en el camperol que viu corbat sobre la terra, que no pas en l'home que viu del treball d'altri, en el satisfet ciutadà que ha fet de la pàtria unes quantes fórmules teòriques per conversar tranquil·lament en una taula de cafè o per explotar el patriotisme davant del govern central i obtenir concessions econòmiques... Volia la llibertat dels pobles basada sobre la igualtat dels homes. No creia que un poble fos veritablement lliure si els seus components visquessin lligats per l'explotació social que merma la llibertat. Per a ell la llibertat sols era possible si es recolzà sobre la igualtat. Per això Martí Vilanova actuava al costat dels obrers, estimava les seves reivindicacions i les defensava amb la paraula i la ploma i estava tothora disposat a defensar-les personalment de la manera que convingués. Era partidari de la lluita de classes, de la dictadura del proletariat!

Els seus sentiments de redempció social — vigoritzats per una ferma convicció teòrica — el portaren a lligar amistats amb els directores del moviment obrer francès. Henri Barbusse el tenia en gran estima. A les redaccions de "L'Humanité", "Le cri de peu-

bles" i "Monde", hi era rebut com un camarada que representava una part del proletariat català, representació que Vilanova serví dignament i desinteressada.

A l'exili no s'abandonà mai a la desesperació. Tenia una fe illimitada en el proletariat català, en el proletariat d'Ibèria que un dia s'aixecaria per satisfer tots els anhels de justícia i de llibertat. Estudiava amb atenció tots els moviments polítics i socials. Esguardava l'experiència de la Revolució russa i les possibilitats de fer-ne un assaig a la nostra península. Seguia cursos a la Sorbona, es procurava relacions i amistats que més tard poguessin ésser-li útils a l'hora de la gran commoció que a l'ensens que donaria vida a les joves pàtries freturoses de lliber-

ta buscant aquella palla i quedareu mutins que l'haureu trobada.

Ernest va aturar-se. El silenci es perllongava i esdevenia penible. El Dr. Hammerfield es sentia tan mortificat com empantegat per a sortir-s'en. Aquest atac a cops de mall l'havia desl'arotat per complet. La seva mirada implorava tot al volt de la taula però ningú va contestar per ell. Vaig sorprendre el meu pare que s'esclafava tapant-se amb el tovalló.

—Hi ha una altra manera per a descalificar els metafísics, va reprendre Ernest un cop la desfeta del doctor fou suficientment demostrada, i és de jutjar-los en llurs obrers.

Què és el que han fet per l'Humanitat, si no crear un teixit de fantasies aèries i prendre com a deus llurs pròpies ombres? Concedeixo que han afegit quelcom a les diversions del gènere humà, però quin bé tangible l'hi han proporcionat? Han filosofat —perdoneu-me aquesta paraula de mala llei— sobre el cor com setial de les emo-

En el setè aniversari de la mort de Martí Vilanova

Tant qu'un home a des amis
Il ne meurt point

De la (Chanson pour le camarade Martí Vilanova de Tristan Remy)

Quan per un moviment sentimental (ho confesso), vaig adherir-me a Estat Català immediatament després dels fets de Prats de Molló, vaig restar agradablement sorprès per la presència d'elements netament marxistes en els seus rengles. Això era per mi una garantia de la ideologia que, com a simpatitzant, professava des ja feia molt temps.

No sols no vaig fer cap concessió sinó que vaig trobar una deu inexaurible d'entusiasme i sòlida doctrina socialista, car no era sols en el raonament que Martí Vilanova era dialèctic i marxista, sinó que tots els actes de la seva vida n'eren la plasmació més manifesta.

Vaig tenir la sort de merèixer immediatament d'ell una confiança que per tan ràpida em feia por i

vergonya puix no veia cap mèrit per merèixer-la. No cal dir que hi vaig correspondre amb totes les meves forces. Intimàrem molt. No amb un esperit crític, sinó com a estudi útil per a mi, i com a admiració a aquell colós d'intel·ligència i grandesa d'esperit, analitzava tots els seus actes fins els més petits. Rares vegades va semblar-m'hi trobar contradicció. En fer-li amicalment algun retrèt em demostrava que no hi havia tal contradicció... Era la meva observació que havia estat deficient.

Un vespre, a les nou, en arribar a casa, la companya m'assabentà que en Martí havia estat a veure'm. Li havia encarregat que fos a l'hora que fos anés a veure'l aquella mateixa nit a casa seva. No es

tat i d'abraçar-se fraternalment en una generosa comunitat ideològica amb les demés pàtries, alliberaria a les multituds productores explotades del jou del capitalisme.

Martí Vilanova, que tant havia maldat per a que el dia gloriós de l'albada roja estés preparat per treballar eficaçment en la tasca ardua d'edificar la societat nova, ha caigut pel camí, deixant-nos sols en aquesta lluita encara llarga i difícil. Tot el que ell havia après, els fruits de les seves observacions i dels seus estudis, s'haurà perdut per nosaltres. Sols podrem aprendre d'ell la seva fermesa ideològica, el seu esperit de sacrifici, el seu gest rebel i la seva lleial camaraderia.

I nosaltres que esperàvem tant

(Segueix a la plana 2)

trobava gaire bé, va dir-me la meua companya, li he fet una tisana i m'ha dit que s'anava a ficar al llit.

Vaig anar-lo a veure. Malgrat el seu aixafament, va comunicar-me tot el que tenia que dir-me sobre una missió que teníem de fer plegats i que a causa de la seva malaltia vaig tenir de fer-la tot sol. Al cap de dos dies el deixava molt empitjorat; però el deixava convençut que el tornaria a veure. No fou així.

Martí Vilanova és mort... Hem perdut un general, va dir-me textualment el company que va informar-me a més de 1.000 Km. d'Aulnay-sous-bois, del traspàs de Vilanova. Estava tan convençut que tenia de reveure'l que la mala nova em sorprengué i, a dir veritat, no vaig sentir cap pena de moment. El meu primer moviment fou de revolta i d'indignació. No vaig poder reprimir un cop de peu a terra i una imprecació ben vulgar i impròpia d'un ateu. La mort del Tin, ans que tot, als meus ulls, era una injustícia. La pena i l'anihilament vingueren després. Mai, en ma vida, no he sentit cap traspàs com el d'en Martí Vilanova.

Molts mesos més tard, vaig dir a l'hara plorat i tan bon amic Ramis: la mort d'en Martí m'ha destarotat completament. A mi també, va respondre'm en Ramis amb veu apagada. No vaig poder menys que recordar aquell dia de novembre, passant pel pont de Saints-Pères, l'aire misteriós i com d'illuminat d'en Martí en dirme: Es que jo ho sé que tinc de morir-me l'any que vé... El que em sabrà greu és de morir al llit. Jo voldria morir a la barricada.

Al primer aniversari va congregar-se força gent a Figueres en una commemoració mig oficial, mig popular, a la memòria de Martí Vilanova.

Va inaugurar-se el carrer que porta el seu nom. Hi hagueren discursos. No gaire, per això, perquè

(Segueix a la plana 2)

Fullletó de L'Espurna 7 El Taló de Ferro

la que sigui, o de totes. I és per mitjà d'aquets mètode de raonament, el mètode inductiu, que la filosofia fusiona en una sola i gran ciència totes les ciències particulars. Com ha dit Spencer, les dades de tota ciència particular, no són més que coneixements parcialment unificats; mentre que que la filosofia sintetitza els coneixements aportats per totes les ciències. La filosofia és la ciència de les ciències, la ciència magna, si us sembla bé. Què en penseu d'aquesta definició?

—Molt honorable... molt digna de crèdit, marmotejà sense gràcia el Dr. Hammerfield.

Però, l'Ernest no tenia compassió.

—Fixeu-s'hi bé, va dir-li. La meua definició es fatal per a la metafísica. Si des d'ara no podeu indicar-me alguna esquadra d'aquesta definició, més endavant quedareu desqualificat per a sentar arguments metafísics. Tindreu que passar-vos tota la

plena, no hi ha altre distància que els qualques mil anys de diferència de la constatació dels fets.

—No obstant, les idees d'Aristot han regit l'Europa durant dotze segles, enuncia pomposament el Dr. Bellingford, i Aristot era un metafísic.

El Dr. Bellingford passejà una ullada al voltant de la taula recollint la recompensa de senyes i somriures d'aprovació.

—Mal escullit el vostre exemple, respongué Ernest. Evoqueu precisament un dels períodes més tènols de la història humana, els anomenats segles d'obscurantisme: una època durant la qual la ciència era captiva de la metafísica, durant la qual la física estava reduïda a la recerca de la pedra filosofal, la química era reemplaçada per l'alquímia, i l'astronomia per l'astrologia. Vaja una dominació la de les idees d'Aristot! Ben trista!

—El Dr. Bellingford va semblar molestar-se, però ben prompte il·luminant-se-li la cara va respondre:

—I a penes els fets científics demostrats havien tirat per terra llurs explicacions subjactives que ja en feien de noves sobre una escala més àmplia per a fer-hi entrar l'explicació dels últims descobriments controlats. Vet-aquí, n'estic convençut, el que continuaran fent fins a la consumació dels segles. Senyors, els metafísics son bruijots. Entre vosaltres i l'esquimal que imaginava un Déu afartat de greix i vestit de

—I a penes els fets científics demostrats havien tirat per terra llurs explicacions subjactives que ja en feien de noves sobre una escala més àmplia per a fer-hi entrar l'explicació dels últims descobriments controlats. Vet-aquí, n'estic convençut, el que continuaran fent fins a la consumació dels segles. Senyors, els metafísics son bruijots. Entre vosaltres i l'esquimal que imaginava un Déu afartat de greix i vestit de